Sisäministeriö
Inrikesministeriet

HALLINTOVALIOKUNNALLE

Sisäministeriön lausunto

HE 175/2025 vp Hallituksen esitys eduskunnalle eurooppalaista sähköisten todisteiden esittämismääräystä ja säilyttämismääräystä koskevaksi lainsäädännöksi

Sisäministeriö kiittää mahdollisuudesta lausua hallituksen esityksestä.

Sisäministeriö korostaa, että esitetyn sääntelyn tavoite on kannatettava ja ajankohtainen. Digitaalisen kehityksen vuoksi rikollistoimintaympäristö on muuttunut merkittävästi ja mahdollistanut rikosten tekomuotojen lisääntymisen. Sähköisten todisteiden hankkiminen rajat ylittävästi on korostuneen tärkeää nykyään tehokkaassa rikostorjunnassa. Kuitenkin olemassa olevan sääntelyn puitteissa sähköisten todisteiden hankkiminen rajat ylittävästi kestää hyvin pitkään. Toimintaympäristön merkittävän muutoksen vuoksi nyt esitetty sääntely on tarpeen tehokkaan rikostorjunnan kannalta, ja se luo oikeudellisen kehyksen ja yhteiset pelisäännöt unionin alueella, mikä puolestaan varmistaa oikeusturvan ja perusoikeuksien turvaamisen.

Viranomaisten eri roolit

E Evidence -asetus ja E Evidence -direktiivi sisältävät hyvin monia viranomaisrooleja, ja usealle kansalliselle viranomaiselle seuraakin uuden tyyppisiä roolituksia ja uusia tehtäviä.

Asetuksessa vahvistetaan säännöt, joilla sähköisiä todisteita voidaan rajat ylittävästi määrätä esitettäväksi tai säilytettäväksi rikosoikeudellisissa menettelyissä. Viranomaistehtävien osalta kyse on Suomessa lainvalvonta- ja oikeusviranomaisille kuuluvista tehtävistä liittyen rikosten tutkintaan, syytetoimenpiteisiin, oikeudenkäyntiin ja rikosoikeudellisten seuraamusten täytäntöönpanoon.

E Evidence -direktiivi puolestaan säätää nimettyjen toimipaikkojen nimeämisestä ja laillisten edustajien nimittämistä koskevista yhdenmukaisista säännöistä. Näiden velvoitteiden toteutumista valvoisi keskusviranomainen. Hallituksen esityksen valmistellut työryhmä päätyi yksimielisesti osoittamaan E Evidence -direktiivin keskusviranomaistehtävän liikenne – ja viestintävirasto Traficomille, koska tällä on tehtävänhoidon edellyttämä asiantuntemus. Sisäministeriö pitää tätä ratkaisua tarkoituksenmukaisena ja kustannustehokkaana sen vuoksi, että direktiivin edellyttämät tehtävät, kuten arviointi siitä, tarjoaako palveluntarjoaja palveluitaan luonnollisille henkilöille tai oikeushenkilöille ja onko palveluntarjoajalla olennaista

Kirkkokatu 12, Helsinki
PL 26, 00023 Valtioneuvosto
Vaihde 0295 480 171 | kirjaamo.sm@gov.fi | www.intermin.fi

yhteyttä unioniin, edellyttävät sellaista digiympäristöön liittyvää vaativaa oikeudellista osaamista, mitä pelkästään Traficomilla on, etenkin kun sääntelyn mukaisia merkityksellisimpiä palveluntarjoajia ovat sähköisten viestintäpalvelujen tarjoajat ja tietyt tietoyhteiskunnan palvelujen tarjoajat. Sisäministeriö korostaa, että lainvalvonta- ja oikeusviranomaisilla ei ole Traficomin osaamista vastaavaa, vaativaa digiympäristöön ja palveluntarjoajiin liittyvää oikeudellista osaamista.

Suomen Euroopan unionin edustuston toimittamien, sisäministeriön tietopyyntöön vastanneiden jäsenvaltioiden direktiivin mukainen keskusviranomainen olisi pääasiallisesti liikenne- ja viestintäministeriön toimialalla toimiva viranomainen tai joissain tapauksissa oikeusministeriön hallinnonalan viranomainen. Sisäministeriö pitää tarkoituksenmukaisena, että keskusviranomaisen valinnassa jäsenvaltiot päätyisivät samankaltaisiin ratkaisuihin yhteistyön ja yhdenmukaisen oikeudellisen tulkintakäytännön kehittämiseksi palveluntarjoajien osalta.

Lopuksi sisäministeriö tuo esiin sen, että E Evidence -direktiivin mukaista keskusviranomaistehtävää arvioidessaan työryhmä arvioi myös muiden viranomaistahojen soveltuvuutta keskusviranomaistehtävän hoitamiseen. Poliisin osalta työryhmä piti arvioinnissaan tärkeänä Pääministeri Petteri Orpon hallitusohjelman (Vahva ja välittävä Suomi, 20.6.2024) kirjausta, jonka mukaan ”[s]elvitetään ja vähennetään hallinnollisia menettelykäytäntöjä ja muuta poliisin byrokratiaa oikeusturvaa vaarantamatta. Rikosprosessin viimesijaisuus varmistetaan. Selvitetään ja siirretään pois poliisilta sellaiset poliisin tehtävät tai tehtäväalueet, joiden ei ole tarpeen kuulua poliisille.”

neuvotteleva virkamies Katariina Simonen

sisäministeriö, Poliisiosasto

+358 295 488 212, katariina.simonen@gov.fi